

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑΣ

6 –Μελέτες Λαογραφίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας– 6

Ο λαϊκός πολιτισμός της Θράκης και η διαχείρισή του

ΤΙΜΗΤΙΚΟ ΑΦΙΕΡΩΜΑ
στην Ιδρύτρια και Πρόεδρο του «Εθνολογικού Μουσείου Θράκης»
ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΓΙΑΝΝΑΚΙΔΟΥ

Η πνευματική ιδιοκτησία αποκτάται χωρίς καμία διατύπωση και χωρίς την ανάγκη ρήτρας απαγόρευσης των προσβολών της. Επισημαίνεται πάντως ότι κατά τον Ν. 2121/1993 και κατά τη Διεθνή Σύμβαση της Βέρνης (που έχει κυρωθεί με τον Ν. 100/1975), απαγορεύεται η αναδημοσίευση και, γενικά, η αναπαραγωγή του παρόντος έργου, με οποιονδήποτε τρόπο, τμηματικά ή περιληπτικά, στο πρωτότυπο ή σε μετάφραση ή άλλη διασκευή, χωρίς γραπτή άδεια του εκδότη.

© Εργαστήριο Λαογραφίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας
Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης – Παρατηρητής της Θράκης

Εργαστήριο Λαογραφίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας
Παναγή Τσαλδάρη 1,
69100 Κομοτηνή, Τ. 253 10 39000
www.he.duth.gr

Εκδόσεις Παρατηρητής της Θράκης
Έναντι Πανεπιστημιούπολης 691 00 Κομοτηνή
e-mail: info@paratiritisbooks.gr

Δημιουργικό, γραφιστική και τυπογραφική επιμέλεια,
διορθώσεις, μοντάζ, διαχωρισμοί, εκτύπωση, παραγωγή:
TWO K Project ΕΠΕ
Έοπισθεν Οικισμού Ηφαίστου,
έναντι Πανεπιστημιούπολης, 691 00 Κομοτηνή

Περισσότερες πληροφορίες για τα βιβλία των εκδόσεων Παρατηρητής της Θράκης, καθώς και ηλεκτρονικές πωλήσεις, στις διευθύνσεις: paratiritisbooks.gr και amazon.com.

ΕΝΤΥΠΗ ΕΚΔΟΣΗ: ISBN 978-618-5001-45-2

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ: ISBN 978-618-5001-46-9

ΔΗΜΟΚΡΕΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΘΝΟΛΟΓΙΑΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑΣ

6 –Μελέτες Λαογραφίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας– 6

Ο λαϊκός πολιτισμός της Θράκης
και η διαχείρισή του

ΤΙΜΗΤΙΚΟ ΑΦΙΕΡΩΜΑ
στην Ιδρύτρια και Πρόεδρο
του «Εθνολογικού Μουσείου Θράκης»
ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΓΙΑΝΝΑΚΙΔΟΥ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
Μ. Γ. ΒΑΡΒΟΥΝΗΣ – Θ. Β. ΚΟΥΓΚΟΥΛΟΣ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ
ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ

ΚΟΜΟΤΗΝΗ 2019

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Α΄ ΜΕΡΟΣ

Χαιρετισμός της **Μαρίας Ανδρεαδάκη-Βλαζάκη**
Γενικής Γραμματέως του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού 11

Προσφώνηση του **Μ. Γ. Βαρβούνη**
Προέδρου του Τμήματος Ιστορίας και Εθνολογίας – Καθηγητή Λαογραφίας 13

Μανόλης Γ. Βαρβούνης
Πρόεδρος του Τμήματος Ιστορίας και Εθνολογίας – Καθηγητής Λαογραφίας
Το «Εθνολογικό Μουσείο Θράκης – Αγγελική Γιαννακίδου», ο θρακικός λαϊκός πολιτισμός και το ΔΠΘ 15

Νάντια Μαχά-Μπιζούμη
Δρ. Λαογραφίας – Διδάσκουσα στο Τμήμα Ιστορίας και Εθνολογίας του ΔΠΘ
Η αξιακή προσέγγιση του θρακικού λαϊκού πολιτισμού μέσα από τη διαχείριση των συλλογών του «Εθνολογικού Μουσείου Θράκης – Αγγελική Γιαννακίδου» 29

Θανάσης Β. Κούγκουλος
Δρ. Νέας Ελληνικής Φιλολογίας – Μέλος ΕΔΙΠ του Τμήματος Ιστορίας και Εθνολογίας
Η Αγγελική Γιαννακίδου και η πολιτισμική ταυτότητα της Θράκης 41

Παρέμβαση της μεταπτυχιακής φοιτήτριας **Merve Kızanlık** 47

Νάγια Δαλακούρα
Αρχαιολόγος – Δρ. Μουσειολόγος
Το «Εθνολογικό Μουσείο Θράκης – Αγγελική Γιαννακίδου»: ένα μουσείο που διατηρεί την ιστορική μνήμη ζωντανή 49

Αντιφώνηση της Αγγελικής Γιαννακίδου
Ιδρύτρια και Προέδρου του Εθνολογικού Μουσείου Θράκης
Ο λαϊκός πολιτισμός της Θράκης και το Εθνολογικό Μουσείο Θράκης 57

Β΄ ΜΕΡΟΣ

Φωτογραφικό Παράρτημα

Αφίσα και Πρόγραμμα της Επιστημονικής Ημερίδας «Ο λαϊκός πολιτισμός της Θράκης και η διαχείρισή του» –Τιμητικό Αφιέρωμα στην Ιδρύτρια και Πρόεδρο του «Εθνολογικού Μουσείου Θράκης» κυρία Αγγελική Γιαννακίδου 64

Τιμητική διάκριση στην κυρία Αγγελική Γιαννακίδου 69

Φωτογραφίες από την εκδήλωση 70

Η Αγγελική Γιαννακίδου και η πολιτισμική ταυτότητα της Θράκης

Θανάσης Β. Κούγκουλος
Δρ. Νέας Ελληνικής Φιλολογίας – Μέλος ΕΔΙΠ
του Τμήματος Ιστορίας και Εθνολογίας

Ομολογώ ότι αισθάνομαι κάπως αμήχανα στη σημερινή τιμητική ημερίδα, καθώς γνωρίζω πολύ καλά και από παλιά την κ. Αγγελική Γιαννακίδου, αυτήν την αρχοντική φυσιογνωμία της Αλεξανδρούπολης, και για χρόνια συνεργάζομαι με το Εθνολογικό Μουσείο Θράκης. Από την άλλη, τα επιστημονικά μου ενδιαφέροντα δεν σχετίζονται καθόλου με την οργάνωση και τη διαχείριση των μουσείων. Εξάλλου και προηγήθηκαν και έπονται ειδικοί ομιλητές για το εν λόγω ζήτημα. Ελπίζω λοιπόν να μην αδικήσω την κ. Γιαννακίδου, ούτε πέφτοντας στην παγίδα του συναισθηματικού υποκειμενισμού ούτε μιλώντας για ένα αντικείμενο έξω από το επιστημονικό μου πεδίο. Θα αρκεστώ λοιπόν σε δύο άξονες, που άπτονται της δικής μου σχέσης με την τιμώμενη και το Εθνολογικό Μουσείο Θράκης: τη δραστηριότητα του «Αρχείου Θρακικής Λογοτεχνίας» του Μουσείου και τον αντίκτυπο του έργου της στην όμορη Τουρκία. Παράλληλα, αυτοί οι δύο άξονες καθορίζουν σε υψηλό βαθμό και την άποψή της για την πολιτισμική ταυτότητα της Θράκης. Η θεωρητική της σκέψη μπορεί να συμπυκνωθεί στις έννοιες της ολότητας του πολιτισμικού φαινομένου και της πρόσληψης της Θράκης υπό την οπτική της ιστορικής της διάστασης και της πολυπολιτισμικής της ανθρωπογεωγραφίας.

Η κ. Αγγελική Γιαννακίδου μετοικεί από τη Χαλκιδική και τη Θεσσαλονίκη στην Αλεξανδρούπολη το 1967 και με την πάροδο του χρόνου προκρίνει τη Θράκη όχι απλώς ως τόπο κατοικίας αλλά ως ιδιαίτερη πατρίδα του πνεύματος και της ψυχής της, όπως χαρακτηριστικά εξομολογείται σε μία συνέντευξή της¹. Αρχίζει με θέρμη να καταγράφει και να συλλέγει τεκμήρια του λαϊκού πολιτισμού του τόπου, διατρέχο-

1 «Η Αγγελική Γιαννακίδου και το Εθνολογικό Μουσείο Θράκης», συνέντευξη στον Θεοδόση Βαφειάδη, https://www.alexpolisonline.com/2012/05/blog-post_6031.html (τελευταία πρόσβαση 02/01/2019).

ντας απ' άκρη σε άκρη όλη τη Θράκη, συνομιλώντας με τον αγροτικό πληθυσμό της και ανιχνεύοντας με σεβασμό τη μακράιωνη ιστορική πορεία του. Πολύ πριν τη σύσταση του Μουσείου, δημιουργείται στην Αλεξανδρούπολη ένας αστικός μύθος γύρω από το πρόσωπο της κ. Γιαννακίδου. Την πλησιάζω με δέος όταν είμαι φοιτητής στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων για τις ανάγκες μιας εργασίας μου στο μάθημα του Καθηγητή Λαογραφίας Μιχάλη Μερακλή. Έκτοτε μας συνδέει ειλικρινή φιλία και η κοινή αγάπη για τον πολιτισμό του τόπου μας. Η κοινωνία της πόλης συνειδητοποιεί τον πλούτο της συλλογής της για πρώτη φορά το 1993, με την ευκαιρία της έκθεσης ενός τμήματός της στο νεόδμητο τότε Ιστορικό Μουσείο του Συλλόγου Αρχαιοφίλων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς του Νομού Έβρου. Η έκθεση, της οποίας τη μουσειολογική επιμέλεια έχει η ίδια η κ. Γιαννακίδου, προγραμματίζεται να διαρκέσει τρεις μήνες και, τελικά, εξαιτίας της κοσμοσυρροής, κρατά δύο ολόκληρα χρόνια. Νομίζω πως αυτό ακριβώς είναι και το κομβικό σημείο για το επόμενο μεγάλο βήμα της κ. Γιαννακίδου και της οικογένειάς της. Χωρίς να προσχεδιάσει την ίδρυση ενός μουσείου, βρίσκεται αντιμέτωπη με αυτό το ενδεχόμενο. Μετά την επιλογή της πέτρινης νεοκλασικής οικίας του 1899 στην οδό 14^{ης} Μαΐου 63 στην Αλεξανδρούπολη, η αποκατάσταση του κτηρίου, η μουσειολογική μελέτη και τα πρώτα ερευνητικά προγράμματα, με κυριότερο την αποδελτίωση των προσφυγικών μετακινήσεων, απαιτούν σκληρή δουλειά τεσσάρων ετών προετοιμασίας. Έτσι, το 2002 εγκαινιάζεται το «Εθνολογικό Μουσείο Θράκης – Αγγελική Γιαννακίδου», ένα πραγματικό κόσμημα για την Αλεξανδρούπολη και ένας επιστημονικός φορέας κατάθεσης της μνήμης των Θρακιωτών. Το Μουσείο της κ. Γιαννακίδου διατηρώντας το παρελθόν κοιτά κατάματα το μέλλον. Μέσα από καθημερινές πολιτιστικές παρεμβάσεις, εκπαιδευτικές δράσεις και έναν συνεχή ανοιχτό διάλογο με τους πολίτες, μικρούς και μεγάλους στην ηλικία, θεμελιώνει δυναμικά το μέλλον του πολιτισμού στη Θράκη. Διότι, σύμφωνα με τα δικά της λόγια: «Η παράδοση, αυτή η πολιτιστική κληρονομιά δεν αφορά μόνο τις φορεσιές και τις αναβιώσεις των δρώμενων, εμπεριέχει γνώση και αξίες, σκέψη, δημιουργία, γιατί καθετί πριν γίνει πολιτιστική κληρονομιά, ήταν δημιουργία»².

Η ερευνητική αναζήτηση της κ. Γιαννακίδου δεν περιορίζεται μόνο στη συλλογή και στην ανάδειξη εθνογραφικού υλικού, αλλά επεκτείνεται σε ποικίλες πτυχές του θρακικού πολιτισμού. Έτσι κι αλλιώς είναι αναμφισβήτητο ότι η εθνογραφία μιας περιοχής συνδιαλέγεται συστηματικά με την τοπική ιστορία, την ανθρωπολογική θεώρηση, τις προφορικές και γραπτές μαρτυρίες πάσης φύσεως, την καλλιτεχνική παραγωγή, τη λαϊκή και τη λόγια λογοτεχνία. Αυτήν ακριβώς τη σφαιρική αντίληψη του τοπικού πολιτισμού υιοθετεί η κ. Γιαννακίδου και

 2 Ό.π.

ΤΟΥΡΚΕΜΕΝΗ

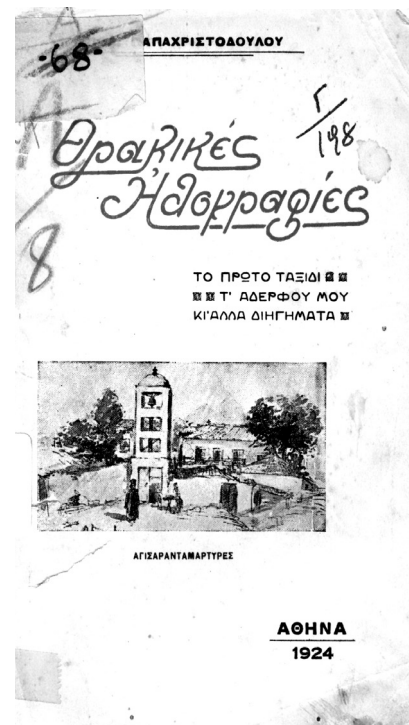
“Ο ΚΟΡΑΗΣ”
1929

επιχειρεί με πολύ προσωπικό μόχθο και οικονομικό κόστος να την κάνει πράξη μέσω του Εθνολογικού Μουσείου Θράκης. Κατά την ειλικρινή προσπάθειά της το Μουσείο να μετατραπεί σε ζωντανό οργανισμό έρευνας του πολιτισμού της Θράκης, από τον Μάιο του 2013 η γνωριμία μας και η φιλία μας λαμβάνει τη μορφή στενής συνεργασίας. Έπειτα από εισήγησή της και απόφαση του διοικητικού συμβουλίου, σχηματίζεται ερευνητικό τμήμα του Εθνολογικού Μουσείου Θράκης με την επωνυμία «Αρχείο Θρακικής Λογοτεχνίας», την επιστημονική διεύθυνση του οποίου αναλαμβάνω. Το «Αρχείο Θρακικής Λογοτεχνίας» στοχεύει στη συλλογή, κατάταξη, μελέτη και έκδοση αρχειακού, έντυπου και ψηφιακού υλικού για τη διάσωση της θρακικής λογοτεχνίας και γραμματείας, κυρίως του 19^{ου} αιώνα, και την προαγωγή της φιλολογικής επιστήμης με επίκεντρο τον ενιαίο θρακικό χώρο³. Βασικό μέλημά του είναι η συγκέντρωση και η έρευνα αρχείων, αυτοτελών εκδόσεων, εφημερίδων και περιοδικών του εξωελλαδικού ελληνισμού (ιδίως της Κωνσταντινούπολης και της Σμύρνης) του 19^{ου} και των αρχών του 20^{ου} αιώνα με θρακικού περιεχομένου ύλη.

Από το 2013 έως σήμερα το «Αρχείο Θρακικής Λογοτεχνίας» καταφέρει να υλοποιήσει, με την αμέριστη συμπαράσταση της κ. Αγγελικής Γιαννακίδου, αρκετές από τις φιλοδοξίες του και να προσφέρει υλικό προς μελέτη σε επιστήμονες, μελετητές και φοιτητές. Σταχυολογώ σύντομα τα πιο αξιόλογα επιτεύγματα:

- Από τη βιβλιοθήκη του Μουσείου, τις προσωπικές βιβλιοθήκες διαφόρων φίλων του Μουσείου και με αγορές από παλαιοβιβλιοπωλεία, αθροίζει και ψηφιοποιεί το σύνολο των ηθογραφικών διηγημάτων του Πολύδωρου Παπαχριστοδούλου, του λογίου από τις Σαράντα Εκκλησιές, ιδρυτή της Εταιρείας Θρακικών Μελετών και εκδότη των περιοδικών *Θρακικά* και *Αρχείον του Θρακικού Λαογραφικού και Γλωσσικού Θησαυρού*. Με βάση την παραπάνω ψηφιοποίηση, ήδη έχει προταθεί στο μεταπτυχιακό «Σπουδές στην Τοπική Ιστορία – Διεπιστημονικές Προσεγγίσεις» του Τμήματος Ιστορίας και Εθνολογίας του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης αντίστοιχο θέμα διπλωματικής εργασίας. Συμμετέχει στην ψηφιοποίηση όλων των τόμων των προαναφερθέντων περιοδικών, τα οποία από το 2017 είναι προσβάσιμα μέσω διαδικτύου από την ιστοσελίδα του Εργαστηρίου Λαογραφίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας του Τμήματος Ιστορίας και Εθνολογίας⁴.

Ψηφιοποίηση των διηγημάτων
του Π. Παπαχριστοδούλου

3 «Αρχείο Θρακικής Λογοτεχνίας. Νέο Ερευνητικό Τμήμα του Ε.Μ.Θ.», *Αποθήκη* 9 8 (Ιούλιος 2013), σ. 3.

4 «Τα περιοδικά Θρακικά και Αρχείον του Θρακικού Λαογραφικού και Γλωσσικού Θησαυρού», <https://www.he.duth.gr/page/ta-periodika-thrakika-arheion-thrakikoy-laografikoy-glossikoy-thisayroy> (τελευταία πρόσβαση 02/01/2019).

- Παραλαμβάνει από την οικογένειά του και ταξινομεί το αρχείο του γεννημένου στην Τυρολόη ιστοριοδίφη και λογοτέχνη της Αλεξανδρούπολης Θανάση Αποστολίδη⁵.
- Αποτρέπει την καταστροφή και αρχειοθετεί το σωζόμενο Εκπαιδευτικό Αρχείο της Καθολικής Κοινότητας Αλεξανδρούπολης, το οποίο αριθμεί περίπου εκατό τεκμήρια των δεκαετιών του 1920 και του 1930 (επιστολές, αποδείξεις, υπηρεσιακά και προξενικά έγγραφα, προσκλήσεις και προγράμματα σχολικών θεατρικών παραστάσεων, καρτέλες και ελέγχους μαθητών, πιστοποιητικά σπουδών).
- Σχεδιάζει σεμινάρια Δημιουργικής Γραφής στην Αλεξανδρούπολη με τη συνδρομή του μεταπτυχιακού προγράμματος «Δημιουργική Γραφή» του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας και οργανώνει σεμινάρια τουρκικής γλώσσας και εκθέσεις Τούρκων εικαστικών με τη σύμπραξη του Πανεπιστημίου Trakya (Trakya Üniversitesi) της Αδριανούπολης.
- Επιμελείται πλήθος διαλέξεων διαφόρων επιστημόνων με θέμα τη λογοτεχνία και τον πολιτισμό της Θράκης και πολλές βιβλιοπαρουσιάσεις Θρακών λογοτεχνών και λογοτεχνικών έργων θρακικής σκηνογραφίας από τη σύγχρονη ελληνική λογοτεχνία.
- Το 2016 διοργανώνει κύκλο διαλέξεων και δράσεων με τίτλο «120 χρόνια από τον θάνατο του Γεωργίου Βιζυηνού: Αντίδωρο από τη γενέθλια Θράκη» με ομιλητές από το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης και το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο στην Αλεξανδρούπολη και στην Αθήνα.

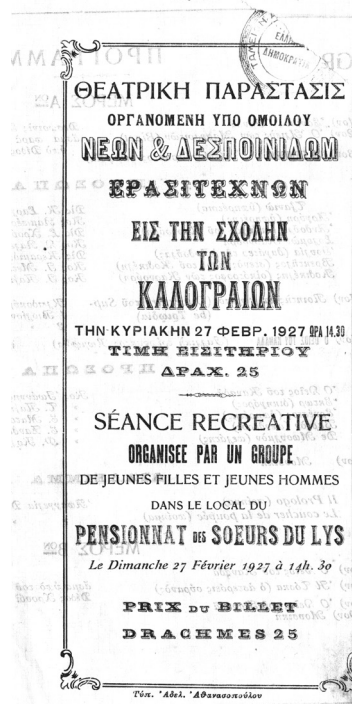
Η κ. Αγγελική Γιαννακίδου, χωρίς αδιέξοδους εθνικισμούς και φτηνές ρητορείες, προσλαμβάνει, όπως ήδη έχει φανεί, τη Θράκη ως ενιαία και αδιαίρετη πολιτισμική ενότητα στην ιστορική της προοπτική. Το πλέον σημαντικό είναι πως φορείς και θεσμοί των γειτονικών χωρών της Βουλγαρίας και της Τουρκίας, που έχουν ενσωματώσει τμήματα της ιστορικής Θράκης και στα οποία σαφώς έχουν επενδύσει μνήμες και πολιτισμικές αναφορές ανάλογες της δικιάς τους εκδοχής του έθνους-κράτους, αναγνωρίζουν και σέβονται βαθιά τη νηφαλιότητα της προσέγγισης της κ. Γιαννακίδου. Θα αναφέρω τρία ενδεικτικά παραδείγματα από την Τουρκία:

A. Τον Νοέμβριο του 2007 το Εθνολογικό Μουσείο Θράκης συμμετέχει ενεργά στη διοργάνωση του διεθνούς επιστημονικού συνεδρίου

5 Για το λογοτεχνικό έργο του Αποστολίδη βλ. και Θ. Β. Κούγκουλος, «Για το βιβλίο του Θ. Αποστολίδη Αλεξανδρούπολη: Θυμάμαι, θυμήθηκα, μου θύμισαν, 1991», *Η Γνώμη* (Τετάρτη 2 Ιουνίου 1993), σ. 4.

για την ιστορία της Βιζύης και τον Γεώργιο Βιζυινό στη γενέθλια Βιζύη του εμβληματικού θράκα λογοτέχνη, που πραγματοποιείται από το Τμήμα Αρχαιολογίας (Arkeoloji Bölümü) του Πανεπιστημίου Trakya της Αδριανούπολης και τον Τομέα Μεσαιωνικής και Νέας Ελληνικής Φιλολογίας του Τμήματος Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Μία από τις πιο σημαντικές παράλληλες εκδηλώσεις του συνεδρίου είναι η υλοποίηση εκπαιδευτικού προγράμματος από το Εθνολογικό Μουσείο Θράκης σε Τούρκους μαθητές της Βιζύης για τον Γεώργιο Βιζυινό και το διήγημά του «Το μόνον της ζωής του ταξείδιον»⁶. Για πρώτη φορά, εκατόν ένδεκα χρόνια μετά τον θάνατο του Βιζυινού, ακούγεται και αναλύεται ο λόγος του στη γενέτειρά του, στους νεαρούς επιγόνους των Τούρκων συμπατριωτών του.

Β. Το 2017 η κ. Γιαννακίδου καλείται εσπευσμένα από τον Δήμαρχο των Σαράντα Εκκλησιών, του σημερινού Kırklareli της Ανατολικής Θράκης, για να συμμετάσχει στη δημιουργία του μουσείου Ali Rıza Efendi Kültür Evi (Πολιτιστικό Σπίτι του Ali Rıza Efendi). Πρόκειται για ένα εθνογραφικό μουσείο της πόλης που φέρει το όνομα του πατέρα του Κεμάλ Ατατούρκ και στεγάζεται σε ελληνική οικία του 19ου αιώνα, στην περίφημη συνοικία Μπαϊρι (γνωστή ως Yağla στους Τούρκους)⁷. Η πρωτοτυπία του συγκεκριμένου μουσειακού χώρου, για τα συντηρητικά δεδομένα της Τουρκίας, είναι ότι προβάλλει παράλληλα τον λαϊκό πολιτισμό της Τουρκίας, της Βουλγαρίας, του Μαυροβουνίου και της Ελλάδας. Η προβολή του λαογραφικού πλούτου της Ελλάδας ανατίθεται στην κ. Γιαννακίδου, η οποία έχει την εξαιρετική ιδέα να αναπαραστήσει μνημονικά, με αντικείμενα, φωτογραφικό και αρχαιολογικό υλικό την εύρωστη ελληνική κοινότητα των Σαράντα Εκκλησιών πριν την αναγκαστική ανταλλαγή των πληθυσμών με τη σύμβαση της Λωζάνης. Η έκθεση της κ. Γιαννακίδου, σύμφωνα με τα δημοσιεύματα του τουρκικού τύπου⁸, προκαλεί μεγάλη συγκίνηση στην τοπική κοινωνία, καθώς έπειτα από σχεδόν έναν αιώνα ο θρακικός ελληνισμός των Σαράντα Εκκλησιών επιστρέφει συμβολικά και χωρίς προκλήσεις στα πατρογονικά του χώματα, θυμίζοντας τις ευτυχισμένες μέρες της

Τεκμήριο από το Εκπαιδευτικό Αρχείο της Καθολικής Κοινότητας Αλεξανδρούπολης

6 Βλ. Ι. Παρασάκη, «Σημαντικές ανακοινώσεις και μηνύματα αδελφοσύνης και συνεργασίας από τη Βιζύη. Πανεπιστημιακοί και επιστήμονες συναντήθηκαν στο 3^ο Διεθνές Συμπόσιο της τουρκικής πόλης», *Πολίτης της Θράκης* (Τετάρτη 7 Νοεμβρίου 2007), σ. 23. Φ. Καραμήτσος, «Συμπόσιο στη γενέτειρα του Βιζυινού από το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και το Πανεπιστήμιο Θράκης της Τουρκίας», *Ηπειρωτικός Αγών* (Τετάρτη 21 Νοεμβρίου 2007), σ. 25.

7 Βλ. στην ιστοσελίδα του Δήμου του Kırklareli: "Ali Rıza Efendi Kent Kültür Evi Açıldı" [Ανοιξε το Πολιτιστικό Σπίτι του Ali Rıza Efendi], <https://kirkclareli.bel.tr/2018/01/02/ali-riza-efendi-kent-kultur-evi-acildi/> (τελευταία πρόσβαση 02/01/2019).

8 Βλ. στην ιστοσελίδα Trakya Gezi: "Ali Rıza Efendi Kültür Evi", <http://www.trakya gezi.com/ali-riza-efendi-kultur-evi/> (τελευταία πρόσβαση 02/01/2019).

πολυεθνικής συνύπαρξης κατά την οθωμανική περίοδο.

Γ. Η κ. Αγγελική Γιαννακίδου χαιρεί ιδιαίτερης εκτίμησης στο Πανεπιστήμιο Trakya της Αδριανούπολης. Κυρίως έχει κληθεί επανειλημμένως, για διαλέξεις σε φοιτητές και εκπαιδευτικά προγράμματα σε μαθητές σχολείων της Αδριανούπολης, από τον πρώην πρόεδρο του Τμήματος Αρχαιολογίας και ομότιμο σήμερα Καθηγητή Κλασικής Αρχαιολογίας κ. Sümer Atasoy και από τον επίκουρο Καθηγητή Βυζαντινής Αρχαιολογίας του Τμήματος Ιστορίας της Τέχνης (Sanat Tarihi Bölümü) κ. Özkan Ertuğrul. Με πρωτοβουλία του δεύτερου συγκροτείται στο Ινστιτούτο Κοινωνικών Επιστημών (Sosyal Bilimler Enstitüsü) του Πανεπιστημίου Trakya στην Αδριανούπολη ένα μεταπτυχιακό, που ονομάζεται «Διεπιστημονική Προσέγγιση του Οπτικού Πολιτισμού» (İnterdisipliner Görsel Kültür) και στο οποίο μετέχουν επιστήμονες διαφόρων ειδικοτήτων με ερευνητικό ενδιαφέρον για τον ελληνικό πολιτισμό⁹. Στο πλαίσιο του αναφερόμενου μεταπτυχιακού, όπου επί σειρά ετών δίδαξα μαθήματα λογοτεχνικής εικονολογίας και συγκριτικής (ελληνικής και τουρκικής) γραμματολογίας, μία φοιτήτρια από την Αδριανούπολη, η κ. Merve Kızanlık, εκπονεί αυτόν τον καιρό μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία για το Εθνολογικό Μουσείο και την Αγγελική Γιαννακίδου με συνεπιβλέποντες τον κ. Özkan Ertuğrul και εμένα¹⁰, γεγονός που επιβεβαιώνει, για άλλη μια φορά, την αποδοχή του έργου του Μουσείου και της ιδρύτριάς του στον επιστημονικό κόσμο της Τουρκίας. Η κ. Kızanlık, στη μελέτη της, επισημαίνει την ευρύτερη πολιτισμική σημασία του Μουσείου για ολόκληρη τη Θράκη πέρα από τα όρια της ελληνικής Θράκης.

Έχω την εντύπωση πως τα λίγα παραδείγματα που κατέθεσα από την πυκνή πολιτιστική δράση της κ. Γιαννακίδου, πέρα από την εντατική ενασχόλησή της με το Μουσείο και την εθνογραφική μελέτη, αποδεικνύουν πρακτικά το θεωρητικό της σχήμα για την πολιτισμική ταυτότητα της Θράκης. Ένα σχήμα που περικλείει τον ενιαίο χώρο της Θράκης με όλα τα δίκτυα και τις διακλαδώσεις του πολιτισμού.

9 Για τις νεοελληνικές σπουδές στο Πανεπιστήμιο Trakya της Αδριανούπολης βλ. Θ. Β. Κούγκουλος, «Η διδασκαλία της νεοελληνικής λογοτεχνίας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση της Τουρκίας», *Θέματα Λογοτεχνίας* 53 (Ιανουάριος-Δεκέμβριος 2014), σ. 184-186.

10 Ο τίτλος της μεταπτυχιακής της εργασίας είναι: *Yunanistan Aleksandrupoli Trakya Etnoloji Müzesi* [Το Εθνολογικό Μουσείο Θράκης στην Αλεξανδρούπολη (Ελλάδα)].

Τα πρακτικά της επιστημονικής ημερίδας «Ο λαϊκός πολιτισμός της Θράκης και η διαχείρισή του – Τιμητικό Αφιέρωμα στην Ιδρύτρια και Πρόεδρο του Εθνολογικού Μουσείου Θράκης – Αγγελική Γιαννακίδου» σχεδιάστηκε, τυπώθηκε και βιβλιοδετήθηκε στις εγκαταστάσεις της εταιρίας TWO K Project ΕΠΕ, Όπισθεν Οικισμού Ηφαίστου 69100 Κομοτηνή, σε χαρτί γραφής ευρωπαϊκό 90gr, τον Απρίλιο του 2019.

ISBN: 978-618-5001-45-2